

2024/774

5.3.2024

ΣΥΣΤΑΣΗ (ΕΕ) 2024/774 ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 1ης Μαρτίου 2024

σχετικά με κώδικα ορθής πρακτικής για τη συνδημιουργία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας για την αξιοποίηση της γνώσης

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 292,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η σύσταση (ΕΕ) 2022/2415 του Συμβουλίου ⁽¹⁾ σχετικά με τις κατευθυντήριες αρχές για την αξιοποίηση της γνώσης συνιστά στα κράτη μέλη να ενθαρρύνουν και να διευκολύνουν την πολυεπιστημονική και διεπιστημονική συνεργασία για την τόνωση της αξιοποίησης της γνώσης στην Ευρώπη.
- (2) Η ενίσχυση της συνδημιουργίας, της κοινής παραγωγής και της αξιοποίησης της γνώσης μεταξύ όσων συμμετέχουν στη βιομηχανία, στην έρευνα και στην καινοτομία και, ενδεχομένως, άλλων ενδιαφερόμενων μερών, όπως οι δημόσιες αρχές και η κοινωνία των πολιτών, είναι καίριας σημασίας για την ενίσχυση του οικοσυστήματος έρευνας και καινοτομίας (Ε&Κ) της Ένωσης. Η συνδημιουργία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας συνεπάγεται συστηματικές σχέσεις που βασίζονται σε κοινά συμφέροντα μεταξύ διαφόρων ενδιαφερόμενων μερών. Ως εκ τούτου, καλύπτει ευρύτερο φάσμα αλληλεπιδράσεων πέραν της κοινής έρευνας και της μεταφοράς τεχνολογίας.
- (3) Η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας είναι καίριας σημασίας για την επιτάχυνση της αποδοχής καινοτόμων λύσεων και την ανάπτυξη νέων τεχνολογιών, προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την αντιμετώπιση των πλέον πιεστικών κοινωνικών προκλήσεων, όπως η διασφάλιση δίκαιης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης. Το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο καινοτομίας (NEIA) ⁽²⁾ και η ευρωπαϊκή στρατηγική για τα πανεπιστήμια ⁽³⁾ προσδιορίζουν τη συνεργασία μεταξύ πανεπιστημίων και βιομηχανίας ως κρίσιμο δίαυλο για την παραγωγή, την αξιοποίηση και τη διάδοση νέων γνώσεων. Επιπλέον, στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο καινοτομίας ⁽⁴⁾ τονίζεται ότι η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ της έρευνας, των επιχειρήσεων και του δημόσιου τομέα αποτελεί μία από τις κινητήριες δυνάμεις για την αξιοποίηση της γνώσης.
- (4) Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την ενδυνάμωση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για το μέλλον της Ευρώπης ⁽⁵⁾ τονίζεται ότι τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να παροτρύνονται περισσότερο να μετατρέπουν τη γνώση σε δεξιότητες, ικανότητες και καινοτομία, μέσω της ανάπτυξης στενής συνεργασίας με οικονομικούς, κοινωνικούς και βιομηχανικούς εταίρους στο πλαίσιο τοπικών και περιφερειακών οικοσυστημάτων έρευνας και καινοτομίας και μέσω της διευκόλυνσης της διατομεακής κινητικότητας μεταξύ ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και άλλων εταίρων.
- (5) Η σύσταση του Συμβουλίου ⁽⁶⁾ σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων στους τομείς της έρευνας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη συνιστά στα κράτη μέλη να δώσουν ιδιαίτερη έμφαση σε προγράμματα που αποσκοπούν στην ενίσχυση των δεξιοτήτων που χρειάζονται οι ερευνητές για τη συμμετοχή σε δραστηριότητες αξιοποίησης της γνώσης. Τα προγράμματα αυτά περιλαμβάνουν την ευαισθητοποίηση και την κατάρτιση σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας. Συνιστά επίσης την προώθηση και την υποστήριξη συστημάτων αξιολόγησης και επιβράβευσης των ερευνητών. Τα συστήματα αυτά αναγνωρίζουν, μεταξύ άλλων, μια ποικιλία αποτελεσμάτων και δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της αξιοποίησης της γνώσης, της συνεργασίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας, της τεκμηριωμένης χάραξης πολιτικής και της αλληλεπίδρασης με την κοινωνία.

⁽¹⁾ Σύσταση (ΕΕ) 2022/2415 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με τις κατευθυντήριες αρχές για την αξιοποίηση της γνώσης (ΕΕ L 317 της 9.12.2022, σ. 141, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2022/2415/oj>).

⁽²⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών με τίτλο «Νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο καινοτομίας» [COM(2022) 332 final].

⁽³⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών για μια ευρωπαϊκή στρατηγική για τα πανεπιστήμια [COM(2022) 16 final].

⁽⁴⁾ Συμπεράσματα του Συμβουλίου που εγκρίθηκαν στις 17 Νοεμβρίου 2022 σχετικά με το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο καινοτομίας (έγγραφο 14705/22 του Συμβουλίου).

⁽⁵⁾ Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με μια ευρωπαϊκή στρατηγική για την ενδυνάμωση των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για το μέλλον της Ευρώπης (2022/C 167/03).

⁽⁶⁾ Σύσταση του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2023, σχετικά με ένα ευρωπαϊκό πλαίσιο για την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων στους τομείς της έρευνας, της καινοτομίας και της επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη (ΕΕ C, C/2023/1640, 29.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/1640/oj>).

- (6) Η διεθνής συνεργασία αποτελεί βασικό στοιχείο για την Ε&Κ, καθώς διευκολύνει την πρόσβαση σε νέες αγορές και προωθεί ένα δίκτυο ταλέντων· ωστόσο, η επιστήμη και η τεχνολογία βρίσκονται επίσης στο επίκεντρο των γεωπολιτικών εντάσεων σε ένα μεταβαλλόμενο παγκόσμιο περιβάλλον ⁽⁷⁾. Άλλες εξελίξεις, όπως η μετάβαση στην ανοικτή επιστήμη και η μετατόπιση προς την ανοικτή καινοτομία, παρουσιάζουν τόσο προκλήσεις όσο και ευκαιρίες στο εξελισσόμενο οικοσύστημα της Ε&Κ. Οι εξελίξεις αυτές θα πρέπει να διασφαλίζουν την αριστεία και τον αντίκτυπο των επενδύσεων της Ένωσης στην Ε&Κ και να διαφυλάττουν τα συμφέροντα της Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η εργαλειοθήκη για την αντιμετώπιση ξένων παρεμβάσεων στον τομέα της Ε&Κ ⁽⁸⁾ συμβάλλει στην ευαισθητοποίηση και στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας στον τομέα της Ε&Κ σε ολόκληρη την Ευρώπη για την ενίσχυση της ασφάλειας της έρευνας σε κοινές δραστηριότητες στον τομέα της Ε&Κ ⁽⁹⁾.
- (7) Οι κοινές δραστηριότητες στον τομέα της Ε&Κ εμπεριέχουν προκλήσεις, καθώς αφορούν διαφορετικούς εταίρους με διαφορετικό πολιτιστικό και επαγγελματικό υπόβαθρο, κίνητρα και ενδιαφέροντα ⁽¹⁰⁾. Στους εν λόγω εταίρους περιλαμβάνονται πανεπιστήμια, ερευνητικοί οργανισμοί, τοπικές κοινότητες, επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), μη κυβερνητικές οργανώσεις και κοινωνικοί εταίροι.
- (8) Ο σκοπός της παρούσας σύστασης είναι η παροχή λεπτομερούς καθοδήγησης και εργαλείων για όσους συμμετέχουν στον τομέα της Ε&Κ. Η παρούσα σύσταση θα πρέπει να διευκολύνει τη δημιουργία ενός ενθαρρυντικού περιβάλλοντος και ευνοϊκών συνθηκών για τη συνδημιουργία. Θα πρέπει να συμβάλει στην ανάπτυξη διαδραστικών μοντέλων και να προωθήσει τον ρόλο των ενδιάμεσων φορέων και των ψηφιακών πλατφορμών που διευκολύνουν τη συνδημιουργία και ανταποκρίνονται καλύτερα στην προσφορά και στη ζήτηση της καινοτομίας.
- (9) Η παρούσα σύσταση βασίζεται στη συμβολή της κοινότητας πρακτικής σχετικά με τη συνεργασία βιομηχανίας-ακαδημαϊκής κοινότητας για την αξιοποίηση της γνώσης. Ο κώδικας ορθής πρακτικής αντικατοπτρίζει τις νέες κατευθύνσεις που εισήγαγε η σύσταση (ΕΕ) 2022/2415, καθώς ενθαρρύνει τις συνδέσεις και τη συνδημιουργία μεταξύ όλων των συμμετεχόντων στον τομέα της Ε&Κ και τονίζει τη σημασία των επιχειρηματικών δεξιοτήτων και πρακτικών. Συμβάλλει επίσης στη δράση για την «αναβάθμιση των οδηγιών της ΕΕ για καλύτερη αξιοποίηση της γνώσης», η οποία αποτελεί μέρος του θεματολογίου πολιτικής για τον ΕΧΕ για την περίοδο 2022-2024 ⁽¹¹⁾.
- (10) Όλοι οι φορείς στον τομέα της Ε&Κ που συμμετέχουν στη συνδημιουργία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας ενθαρρύνονται να ακολουθήσουν την παρούσα σύσταση. Σε αυτούς περιλαμβάνονται πανεπιστήμια και άλλα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, δημόσιοι και ιδιωτικοί οργανισμοί έρευνας, καινοτομίας και τεχνολογίας, ερευνητικές και τεχνολογικές υποδομές, επιχειρήσεις κάθε μεγέθους (συμπεριλαμβανομένων νεοφυών επιχειρήσεων, τεχνοβλαστών και επεκτεινόμενων επιχειρήσεων) και ενδιάμεσοι φορείς (όπως επαγγελματίες του τομέα μεταφοράς γνώσης και τεχνολογίας, εκκολαπτήρια επιχειρήσεων, επιστημονικά πάρκα και εταιρικοί ενδιάμεσοι). Μολονότι η παρούσα σύσταση αφορά κυρίως οργανισμούς, το περιεχόμενό της είναι επίσης ζωτικής σημασίας για την καθοδήγηση μεμονωμένων ερευνητών, φορέων καινοτομίας και των ομάδων τους όσον αφορά τη συνδημιουργία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας. Η παρούσα σύσταση θα πρέπει να συμβάλει στην καλλιέργεια ενός δυναμικού περιβάλλοντος στον τομέα της Ε&Κ και στην ανάπτυξη ολοκληρωμένης αμοιβαίας κατανόησης σχετικά με τους αντίστοιχους στόχους και δραστηριότητες της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας.

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΥΣΤΑΣΗ:

1. ΟΡΙΣΜΟΙ

Για τους σκοπούς της παρούσας σύστασης, ισχύουν οι ορισμοί που παρατίθενται κατωτέρω:

- 1) «αξιοποίηση της γνώσης»: η διαδικασία δημιουργίας κοινωνικής και οικονομικής αξίας από τη γνώση μέσω της σύνδεσης διαφόρων πεδίων και τομέων και της μετατροπής των δεδομένων, της τεχνογνωσίας και των αποτελεσμάτων της έρευνας σε βιώσιμα προϊόντα, υπηρεσίες, λύσεις και πολιτικές που βασίζονται στη γνώση που ωφελούν την κοινωνία ⁽¹²⁾.

⁽⁷⁾ Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών για την παγκόσμια προσέγγιση στην έρευνα και την καινοτομία — Η στρατηγική της Ευρώπης για τη διεθνή συνεργασία σε έναν μεταβαλλόμενο κόσμο [COM(2021) 252 final της 18.5.2021].

⁽⁸⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας, Tackling R&I foreign interference — Staff working document (Αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της Ε&Κ — Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2022.

⁽⁹⁾ Κοινή ανακοίνωση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και το Συμβούλιο με τίτλο «Στρατηγική για την ενίσχυση της ευρωπαϊκής οικονομικής ασφάλειας» [JOIN(2023) 20 final της 20.6.2023].

⁽¹⁰⁾ Leveraging Innovation Through Collaboration: IP Challenges And Opportunities For SMEs In The Context Of EU-Funded Collaborative Research Projects (lesi.org) [Μόχλευση της καινοτομίας μέσω της συνεργασίας: προκλήσεις στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας και ευκαιρίες για τις ΜΜΕ στο πλαίσιο συνεργατικών ερευνητικών έργων που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ (lesi.org)].

⁽¹¹⁾ European Research Area Policy Agenda (europa.eu). [Θεματολόγιο πολιτικής για τον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (europa.eu)].

⁽¹²⁾ Σύσταση (ΕΕ) 2022/2415.

- 2) «συνδημιουργία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας»: η διαδικασία κοινής παραγωγής και αξιοποίησης της γνώσης μεταξύ της βιομηχανίας, των φορέων στον τομέα της Ε&Κ και ενδεχομένως άλλων ενδιαφερόμενων μερών, όπως οι δημόσιες αρχές, οι κοινωνικοί εταίροι και η κοινωνία των πολιτών ⁽¹³⁾.
- 3) «ακαδημαϊκή κοινότητα»: πανεπιστήμια και άλλα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, συμπεριλαμβανομένων δημόσιων και ιδιωτικών ερευνητικών και τεχνολογικών οργανισμών ⁽¹⁴⁾, πανεπιστημίων εφαρμοσμένων επιστημών και άλλων ιδρυμάτων τριτοβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
- 4) «περιουσιακά στοιχεία διανοητικής ιδιοκτησίας»: κάθε αποτέλεσμα ή προϊόν που παράγεται από οιαδήποτε δραστηριότητα στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας (όπως δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, δεδομένα, τεχνολογία, πρωτότυπα, διαδικασίες, πρακτικές, τεχνολογίες και λογισμικό).
- 5) «ανοικτή επιστήμη»: η προσέγγιση της επιστημονικής διαδικασίας με βάση την ανοικτή συνεργασία, τα συναφή εργαλεία και τη διάδοση της γνώσης, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 σημείο 5 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁵⁾.
- 6) «ανοικτή καινοτομία»: η προσέγγιση του ανοίγματος της διαδικασίας καινοτομίας εκτός οργανισμού ⁽¹⁶⁾.
- 7) «ανοικτή πρόσβαση»: δωρεάν πρόσβαση στον τελικό χρήστη, σε ερευνητικά δεδομένα, συμπεριλαμβανομένων των επιστημονικών δημοσιεύσεων, σύμφωνα με το άρθρο 14 παράγραφος 1 στοιχείο α) και το άρθρο 39 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/695.

2. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΥΝΟΪΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΤΗ ΣΥΝΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ

2.1. Στρατηγική, ευαισθητοποίηση και κίνητρα

2.1.1. Συνιστάται η προώθηση της συνδημιουργίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας στη στρατηγική του οργανισμού με τους εξής τρόπους:

- α) τον καθορισμό σαφούς αποστολής για την προώθηση της συνδημιουργίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας για την αξιοποίηση της γνώσης και την ανάπτυξη κατάλληλων για τον επιδιωκόμενο σκοπό στρατηγικών έρευνας και ανάπτυξης που θα εγκρίνονται από ανώτερα και μεσαία διοικητικά στελέχη.
- β) την ενθάρρυνση της διεπιστημονικής συνεργασίας και της ανταλλαγής γνώσεων εντός του οργανισμού για την προώθηση μιας νοοτροπίας καινοτομίας και ανοικτού διαλόγου, μέσω της ανταλλαγής θετικών αποτελεσμάτων και προκλήσεων και της μάθησης μέσω της εφαρμογής στην πράξη.
- γ) την εξέταση του ενδεχομένου σύστασης ειδικών ομάδων που θα είναι υπεύθυνες για τη διευκόλυνση και τη στήριξη της συνεργασίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας: την επένδυση χρόνου και πόρων· την παροχή καθοδήγησης για τον εντοπισμό δυνητικών εταίρων (λαμβανομένων υπόψη των συμφερόντων, της δέσμευσης, της προηγούμενης πείρας και της συμπληρωματικότητας των ικανοτήτων)· και την παροχή πληροφοριών σχετικά με τα διαθέσιμα είδη συνδημιουργίας και συμπράξεων (διαφορετικοί βαθμοί συμμετοχής, διαφορετική διάρκεια και διαφορετικοί όροι).
- δ) την ενίσχυση του διαλόγου μεταξύ της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας σε επίπεδο συμβουλευτικών δομών και την επιδίωξη κοινών χαρτών πορείας με τη συμμετοχή της ακαδημαϊκής κοινότητας, της βιομηχανίας, των δημόσιων αρχών, των κοινωνικών εταίρων, των συνεργατικών σχηματισμών, των νεοφυών επιχειρήσεων και των πολιτών, για παράδειγμα μέσω της σύστασης ειδικών συμβουλίων· την πιθανή διοργάνωση συζητήσεων στρογγυλής τραπέζης, συνεργατικών πλαισίων ή διαδικασιών, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης των αναγκών σε δεξιότητες για τον καθορισμό των εκπαιδευτικών προκλήσεων και τον προσδιορισμό των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων που σχετίζονται με την αγορά εργασίας, με σκοπό την ανάλογη προσαρμογή των προγραμμάτων σπουδών και των μεθόδων διδασκαλίας και τον εφοδιασμό των φοιτητών με ανθεκτικές στις μελλοντικές εξελίξεις δεξιότητες.

⁽¹³⁾ Προσαρμογή από την έννοια της συνδημιουργίας γνώσης στην έκθεση πολιτικής του ΟΟΣΑ με τίτλο «Knowledge co-creation in the 21st Century» (Η συνδημιουργία γνώσης στον 21ο αιώνα).

⁽¹⁴⁾ Προσαρμογή από τον ορισμό του ακαδημαϊκού τομέα στο σχολιασμένο υπόδειγμα συμφωνίας επιχορήγησης του προγράμματος «Ορίζοντας 2020» https://ec.europa.eu/research/participants/data/ref/h2020/grants_manual/amga/h2020-amga_en.pdf.

⁽¹⁵⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/695 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 2021, για τη θέσπιση του προγράμματος-πλαισίου έρευνας και καινοτομίας «Ορίζοντας Ευρώπη», τον καθορισμό των κανόνων συμμετοχής και διάδοσής του, και για την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1290/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1291/2013 (ΕΕ L 170 της 12.5.2021, σ. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

⁽¹⁶⁾ Σύσταση (ΕΕ) 2023/499 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 2023, σχετικά με κώδικα ορθής πρακτικής για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας με σκοπό την αξιοποίηση της γνώσης στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (ΕΕ L 69 της 7.3.2023, σ. 75, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/499/oj>).

- ε) την ανάπτυξη κοινών δομών, όπως κόμβων καινοτομίας και γνώσης, εικονικών ινστιτούτων και ακαδημιών επιχειρηματικότητας ⁽¹⁷⁾ για την προώθηση της συνεργασίας και τη δημιουργία βιώσιμων διασυνδεδεμένων οικοσυστημάτων· την πιθανή δημιουργία ζωντανών εργαστηρίων και την παροχή δραστηριοτήτων βασισμένων σε προκλήσεις, όπως οι μαραθώνιοι ανάπτυξης εφαρμογών (hackathons), με τη συμμετοχή διεθνώς ποικιλόμορφων και διεπιστημονικών ομάδων φοιτητών, ερευνητών, εταιρειών και πόλεων για την ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων που είναι σημαντικές για τις εταιρείες και τις πόλεις·
- στ) τη δημιουργία ευκαιριών για τη φιλοξενία προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών, υποψήφιων διδακτορικών και μεταδιδακτορικών ερευνητών σε εταιρείες και την ενεργό συμμετοχή στη συνεργατική έρευνα και στην προσανατολισμένη στις αποστολές E&K·
- ζ) την προώθηση δραστηριοτήτων για την οικοδόμηση εμπιστοσύνης και αμοιβαίας γνώσης (όπως δικτύωση, αποστάσεις και ανταλλαγές προσωπικού μεταξύ εταιρών) και τη χρήση εργαλείων (όπως κουπόνια καινοτομίας) για την προώθηση πιο αποτελεσματικών και βιώσιμων συμπράξεων.

2.1.2. Συνιστάται η ευαισθητοποίηση των οργανισμών σχετικά με τα αμοιβαία οφέλη και τις ευκαιρίες δημιουργίας αξίας που μπορεί να προσφέρει η συνδημιουργία μεταξύ της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας με τους εξής τρόπους:

- α) την προώθηση μιας νοοτροπίας διατομεακής συνδημιουργίας και αμοιβαίας μάθησης μέσω της ανταλλαγής ιδεών σχετικά με θέματα κοινού ενδιαφέροντος και της ανταλλαγής επιτυχημένων παραδειγμάτων και βέλτιστων πρακτικών ⁽¹⁸⁾·
- β) την ευθυγράμμιση των δημόσιων και ιδιωτικών συμφερόντων με τον προσδιορισμό κοινών προκλήσεων και στόχων μεταξύ της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας, όπως η αντιμετώπιση των κοινωνικών αναγκών και η προώθηση της τεχνολογικής καινοτομίας·
- γ) την επικοινωνία σχετικά με τα οφέλη της συνδημιουργίας γνώσεων για τη βιομηχανία, όπως η συμβολή σε τυχόν κοινωνικές ανάγκες, η δημιουργία κοινωνικού αντίκτυπου, η βελτίωση της βιομηχανικής έρευνας, η πρόσβαση στις ανταλλαγές ταλέντων και δεξιοτήτων, η αναβάθμιση των κοινωνικών και οργανωτικών καινοτομιών στον χώρο εργασίας, η πρόσβαση σε δημοσίως χρηματοδοτούμενα ερευνητικά προγράμματα, η ανταλλαγή κινδύνων για τη δοκιμή νέων ιδεών και τεχνολογιών, η βελτίωση προϊόντων και υπηρεσιών και η βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων·
- δ) την επικοινωνία σχετικά με τα οφέλη της συνδημιουργίας γνώσεων για τους ερευνητικούς οργανισμούς, όπως η συμβολή στις κοινωνικές ανάγκες, η δημιουργία κοινωνικού αντίκτυπου, η τόνωση της ανάπτυξης τεχνολογικών, κοινωνικών έργων και δημοσιεύσεων, η βιομηχανική εφαρμογή των αποτελεσμάτων της έρευνας, η έκθεση στη βιομηχανία, οι ανταλλαγές δεξιοτήτων και η πρόσβαση σε υποδομές, η αναβάθμιση των κοινωνικών και οργανωτικών καινοτομιών, η βελτίωση της απασχολησιμότητας των φοιτητών και των ερευνητών και οι οικονομικές ευκαιρίες (συμπεριλαμβανομένων περισσότερων ευκαιριών χρηματοδότησης)·
- ε) την ανάδειξη επιτυχημένων συμπράξεων μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας εντός του οργανισμού, την έμφαση στη σημασία της αποτελεσματικής διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας και την επίδειξη της αξίας που δημιουργείται από τη συνδημιουργία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας·
- στ) τη συνεργασία με τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τις δημόσιες διοικήσεις σχετικά με τις πολιτικές συνδημιουργίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας, τη χρηματοδότηση και τα φορολογικά κίνητρα (για παράδειγμα, για τη χρηματοδότηση βιομηχανικών διδακτορικών διατριβών)·
- ζ) τη δημιουργία κοινών δραστηριοτήτων [όπως διαγωνισμοί περιπτώσεων μελετών, μαραθώνιοι ανάπτυξης εφαρμογών (hackathons), εκστρατείες επικοινωνίας, κοινά προγράμματα κατάρτισης και έργα απόδειξης της ορθότητας μιας ιδέας] και τη συμμετοχή των πολιτών σε δραστηριότητες συνδημιουργίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας σύμφωνα με τη σύσταση (EE) 2024/736 ⁽¹⁹⁾ της Επιτροπής.

⁽¹⁷⁾ Όπως εκείνες που έχουν συσταθεί από συμμαχίες ευρωπαϊκών πανεπιστημίων.

⁽¹⁸⁾ Παραδείγματα βέλτιστων πρακτικών διατίθενται στο Repository of Best Practices | Research and Innovation (europa.eu). [Αποθετήριο βέλτιστων πρακτικών | Έρευνα και Καινοτομία (europa.eu)].

⁽¹⁹⁾ Σύσταση (EE) 2024/736 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 2024, σχετικά με κώδικα ορθής πρακτικής για τη συμμετοχή των πολιτών στην αξιοποίηση της γνώσης (EE L, 2024/736, 5.3.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2024/736/oj>).

2.1.3. Συνιστάται η παροχή κινήτρων στο σύνολο του προσωπικού του στοχευόμενου οργανισμού ⁽²⁰⁾ στη βιομηχανία και στην ακαδημαϊκή κοινότητα ώστε να συμμετέχει στη συνδημιουργία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας με τους εξής τρόπους:

- α) την αναγνώριση και επιβράβευση των επιτυχημένων συμπράξεων μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας, της ανταλλαγής προσωπικού ή της διατομεακής κινητικότητας και των δεξιοτήτων που αναπτύχθηκαν στη συνδημιουργία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας όσον αφορά τις προσλήψεις, τις αξιολογήσεις επιδόσεων ⁽²¹⁾, τις αξιολογήσεις επαγγελματικής σταδιοδρομίας και την εξέλιξη του προσωπικού· θα πρέπει να εξεταστούν και άλλα κίνητρα, όπως η χρηματοδότηση, η συνιδιοκτησία διανοητικής ιδιοκτησίας και ο επιμερισμός των δικαιωμάτων εκμετάλλευσης·
- β) την επικοινωνία σχετικά με τα οφέλη των διαφόρων δυνατοτήτων συνδημιουργίας και σύμπραξης για το προσωπικό της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας, όπως η διά βίου μάθηση, η επαγγελματική και προσωπική ανάπτυξη, η ερευνητική αυτονομία, οι ηγετικοί ρόλοι και οι ευκαιρίες εμπορευματοποίησης της έρευνας·
- γ) τη συμμετοχή του συνόλου του προσωπικού σε αμφίδρομη διατομεακή κινητικότητα, από τη βιομηχανία προς την ακαδημαϊκή κοινότητα και από την ακαδημαϊκή κοινότητα προς τη βιομηχανία, για την προώθηση δραστηριοτήτων συνδημιουργίας και διεπιστημονικών δραστηριοτήτων, όπως πανεπιστημιακά προγράμματα, ώστε να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ έρευνας και πρακτικών εφαρμογών από τη βιομηχανία·
- δ) την παροχή πληροφοριών σε όλο το προσωπικό σχετικά με συναφή εργαλεία και προγράμματα, μεταξύ άλλων όσον αφορά επιχορηγήσεις έργων, υποτροφίες ερευνητών και φοιτητών, βιομηχανικά διδακτορικά και μεταδιδακτορικά προγράμματα, όπως οι μεταδιδακτορικές υποτροφίες στο πλαίσιο των δράσεων Marie Skłodowska-Curie (MSCA) για μη ακαδημαϊκές τοποθετήσεις ⁽²²⁾ και τα διδακτορικά δίκτυα MSCA (συμπεριλαμβανομένων των βιομηχανικών διδακτορικών) ⁽²³⁾, επιχορηγήσεις έργων απόδειξης της ορθότητας μιας ιδέας ⁽²⁴⁾, συμμαχίες ευρωπαϊκών πανεπιστημίων ⁽²⁵⁾, ευκαιρίες αρχικής χρηματοδότησης, υπηρεσίες υποστήριξης, κατάρτιση και καθοδήγηση, ευκαιρίες χρηματοδότησης και εκδηλώσεις.

2.2. Ανάπτυξη δεξιοτήτων και διά βίου μάθηση

2.2.1. Συνιστάται να πραγματοποιηθούν επενδύσεις στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στη διά βίου μάθηση για την ενίσχυση της συνδημιουργίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας με τους εξής τρόπους:

- α) την παροχή και την ενθάρρυνση ευκαιριών καθοδήγησης από εξειδικευμένο επαγγελματία, μεντορία, καθώς και επαγγελματικής και προσωπικής εξέλιξης για το σύνολο του προσωπικού σε ολόκληρη τη βιομηχανία και την ακαδημαϊκή κοινότητα (συμπεριλαμβανομένων των μικροδιαπιστευτηρίων και της επαγγελματικής κατάρτισης) ⁽²⁶⁾·
- β) την επένδυση σε ποικίλες και ευέλικτες ευκαιρίες μάθησης, συμπεριλαμβανομένων των μικροδιαπιστευτηρίων, για την αντιμετώπιση των εξελισσόμενων αναγκών σε ολόκληρη τη βιομηχανία και την ακαδημαϊκή κοινότητα και τη συμμετοχή εκπαιδευτικών και προσκεκλημένων διδασκόντων με ποικίλα προφίλ, ιδίως από τη βιομηχανία·
- γ) την ενίσχυση των εγκάρσιων δεξιοτήτων του προσωπικού της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας που απαιτούνται για την αποτελεσματική διεπιστημονική και διατομεακή συνεργασία, όπως οι ικανότητες επικοινωνίας, οι ηγετικές ικανότητες, η προσαρμογή σε μεταβαλλόμενα εργασιακά περιβάλλοντα, η ευελιξία και οι διαπραγματευτικές δεξιότητες·
- δ) την προώθηση της ολοκληρωμένης κατανόησης του τρόπου με τον οποίο λειτουργούν οι επιχειρήσεις και την παροχή κατάρτισης και δυνατοτήτων σε φοιτητές και ερευνητές να πρωθυούν τα έργα τους σε επιτροπές εκπροσώπων της βιομηχανίας ώστε να λαμβάνουν ανατροφοδότηση και να δημιουργούν ένα δίκτυο για τη μελλοντική επαγγελματική τους ανάπτυξη, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας εκκολαπτηρίων φοιτητών·
- ε) την ανάπτυξη δεξιοτήτων στη διαχείριση έργων, στην επίβλεψη και στη μεντορία, στην εκτίμηση επιπτώσεων, στην επικοινωνία, στη συνδημιουργία γνώσεων, στην αξιοποίηση και στην καινοτομία για το σύνολο του προσωπικού και για όλους τους φοιτητές σε ολόκληρη την ακαδημαϊκή κοινότητα· η εν λόγω ανάπτυξη περιλαμβάνει κατάρτιση σε μεθοδολογίες αξιολόγησης, σε πλαίσια μέτρησης και στην αξιολόγηση των αποτελεσμάτων των έργων και του κοινωνικού αντικτύπου τους·
- στ) την προώθηση της στρατηγικής σκέψης και των επιχειρηματικών δεξιοτήτων των φοιτητών και των ερευνητών με σκοπό την ανάπτυξη τεχνολογιών και νεοφυών επιχειρήσεων με βάση καινοτόμα προϊόντα και υπηρεσίες, με την ενσωμάτωση των ερευνητικών τους αποτελεσμάτων σε πρακτικές εφαρμογές στην αγορά·

⁽²⁰⁾ Το σύνολο του προσωπικού περιλαμβάνει όχι μόνο ερευνητές αλλά και άλλο προσωπικό, όπως επαγγελματίες μεταφορές γνώσης και τεχνολογίας και διευθυντικά στελέχη αρμόδια για τη διαμεσολάβηση στην αλληλεπίδραση μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας.

⁽²¹⁾ Με βάση το έργο του Συνασπισμού για την Προώθηση της Αξιολόγησης της Έρευνας (CoARA).

⁽²²⁾ MSCA Postdoctoral fellowships. (Μεταδιδακτορικές υποτροφίες MSCA).

⁽²³⁾ Διδακτορικά δίκτυα MSCA.

⁽²⁴⁾ Έργα απόδειξης της ορθότητας μιας ιδέας | ΕΣΕ (europa.eu).

⁽²⁵⁾ Πρωτοβουλία σχετικά με τα ευρωπαϊκά πανεπιστήμια | Ευρωπαϊκός Χώρος Εκπαίδευσης (europa.eu).

⁽²⁶⁾ Σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

- ζ) την παροχή περισσότερης κατάρτισης σχετικά με τις ευκαιρίες χρηματοδότησης της E&K και την προώθηση της ολοκληρωμένης κατανόησης της λειτουργίας και των δραστηριοτήτων των ακαδημαϊκών και ερευνητικών ιδρυμάτων σε ολόκληρη τη βιομηχανία, ιδίως στις ΜΜΕ, και την προώθηση εκκολαπτηρίων επιχειρήσεων, κόμβων καινοτομίας και κέντρων διάδοσης τεχνολογίας με σκοπό τη στήριξη των διαδικασιών καινοτομίας των ΜΜΕ, για παράδειγμα με βάση το έργο που επιτελείται στο πλαίσιο των κέντρων επαγγελματικής αριστείας ⁽²⁷⁾.
- η) την παροχή κατάρτισης σχετικά με τη διαχείριση περιουσιακών στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας (η κατάρτιση θα πρέπει επίσης να απευθύνεται στη βιομηχανία, ιδίως στις ΜΜΕ, και στην ακαδημαϊκή κοινότητα, συμπεριλαμβανομένων των φοιτητών, ιδανικά σε μικτές ομάδες) και έμφαση στη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας σε έργα και συμπράξεις, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων ανοικτής επιστήμης και ανοικτής καινοτομίας, σύμφωνα με τη σύσταση (ΕΕ) 2023/499 της Επιτροπής.
- θ) την παροχή κατάρτισης σχετικά με την τυποποίηση για τη βελτίωση της κατανόησης των χαρακτηριστικών και των δεσμών μεταξύ της έρευνας, της καινοτομίας και της τυποποίησης και του τρόπου με τον οποίο μπορούν να αλληλοϋποστηρίζονται με σκοπό την ενίσχυση της αξιοποίησης της γνώσης, σύμφωνα με τη σύσταση (ΕΕ) 2023/498 της Επιτροπής ⁽²⁸⁾.
- ι) την ανάπτυξη των δεξιοτήτων του προσωπικού, των φοιτητών και των ερευνητών στη χρήση ψηφιακών πλατφορμών και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με τον γραμματισμό σε δεδομένα και τη διαχείριση δεδομένων για την αξιοποίηση της γνώσης.
- ια) την ενθάρρυνση της συμμετοχής του συνόλου του προσωπικού (συμπεριλαμβανομένου του διευθυντικού και διοικητικού προσωπικού) και των ερευνητών σε συναφή εθνικά και διεθνή διατομεακά προγράμματα κινητικότητας μεταξύ της ακαδημαϊκής κοινότητας και της βιομηχανίας και σε άλλα προγράμματα, όπως τα διδακτορικά δίκτυα MSCA, οι ανταλλαγές προσωπικού MSCA ⁽²⁹⁾, οι δράσεις MSCA COFUND ⁽³⁰⁾, το Erasmus+ ⁽³¹⁾, τα προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης των κοινοτήτων γνώσης και καινοτομίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας (EIT) ⁽³²⁾ και της κοινότητας για την ευρωπαϊκή έρευνα και καινοτομία για την ασφάλεια (CERIS).

2.3. Δικτύωση και επικοινωνία

2.3.1. Συνιστάται να πραγματοποιηθούν επενδύσεις στη δικτύωση, στην επικοινωνία και στη δημιουργία σχέσεων για τη διευκόλυνση της συνδημιουργίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας με τους εξής τρόπους:

- α) την ενθάρρυνση του προσωπικού να συμμετέχει σε δραστηριότητες δικτύωσης εντός του οργανισμού και με εξωτερικούς οργανισμούς, καθώς και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ευκαιρίες δικτύωσης.
- β) τη διοργάνωση και τη συμμετοχή σε εκδηλώσεις που φέρνουν σε επαφή τη βιομηχανία (συμπεριλαμβανομένων των ΜΜΕ, των τεχνολογικών και των νεοσύστατων επιχειρήσεων, των επιχειρηματικών αγγέλων, των εταιρειών επιχειρηματικού κεφαλαίου και άλλων ενδιαφερόμενων μερών) και την ακαδημαϊκή κοινότητα για τη συζήτηση κοινών συμφερόντων, προκλήσεων και ευκαιριών.
- γ) τη διατήρηση ενεργού δικτύου αποφοίτων για τη δημιουργία συνδέσεων και την παροχή ευκαιριών σε αποφοίτους επιχειρηματίες και σε όσους εργάζονται στη βιομηχανία ώστε να μοιράζονται την εμπειρογνώσιά τους με τους φοιτητές και να παρέχουν μεντορία ⁽³³⁾.
- δ) τη συμμετοχή σε συνεργατικούς σχηματισμούς ⁽³⁴⁾, δίκτυα ⁽³⁵⁾, πλατφόρμες ⁽³⁶⁾, κοινότητες πρακτικής, κοινές ομάδες εργασίας και συμβουλευτικά συμβούλια (επίσημα και ανεπίσημα) και τη χρήση διαθέσιμων υπηρεσιών υποστήριξης (όπως εκκολαπτήρια επιχειρήσεων, επιταχυντές επιχειρήσεων, γραφεία μεταφοράς γνώσης και τεχνολογίας (ΓΜΓΤ), γραφεία συνδέσμου και εμπειρογνώμονες τρίτων μερών) σε ενωσιακό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο.

⁽²⁷⁾ Κέντρα επαγγελματικής αριστείας — Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις και κοινωνική ένταξη — Ευρωπαϊκή Επιτροπή (europa.eu).

⁽²⁸⁾ Σύσταση (ΕΕ) 2023/498 της Επιτροπής, της 1ης Μαρτίου 2023, σχετικά με την κατάρτιση κώδικα ορθής πρακτικής για την τυποποίηση στον Ευρωπαϊκό Χώρο Έρευνας (ΕΕ L 69 της 7.3.2023, σ. 63, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reco/2023/498/oj>).

⁽²⁹⁾ Ανταλλαγές προσωπικού | Δράσεις Marie Skłodowska-Curie (europa.eu).

⁽³⁰⁾ COFUND | Δράσεις Marie Skłodowska-Curie (europa.eu).

⁽³¹⁾ Αρχική σελίδα | Erasmus+ (europa.eu).

⁽³²⁾ EIT Entrepreneurial Education: Learn from Leaders of European Innovation | EIT (europa.eu) [Επιχειρηματική εκπαίδευση του EIT: Μάθετε από τους ηγέτες της ευρωπαϊκής καινοτομίας | EIT (europa.eu)].

⁽³³⁾ Όπως το EIT Alumni | EIT (europa.eu) [Απόφοιτοι του EIT | EIT (europa.eu)].

⁽³⁴⁾ Όπως η Homepage | European Cluster Collaboration Platform (Αρχική Σελίδα | Ευρωπαϊκή πλατφόρμα συνεργασίας συνεργατικών σχηματισμών).

⁽³⁵⁾ Όπως το Enterprise Europe Network | Enterprise Europe Network (europa.eu) και οι κοινότητες γνώσης και καινοτομίας του EIT και η μακρόχρονη εμπειρογνώσιά τους στην ενσωμάτωση της έρευνας, της καινοτομίας και της εκπαίδευσης στο πλαίσιο της συνεργασίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας.

⁽³⁶⁾ Όπως η Horizon Results Platform (europa.eu) [Πλατφόρμα αποτελεσμάτων του προγράμματος «Ορίζοντας» (europa.eu)].

- ε) την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ασφάλειας της έρευνας που σχετίζεται με τη συνεργασία στον τομέα της Ε&Κ και τις πιθανές εξωτερικές παρεμβάσεις ⁽³⁷⁾, και την προώθηση συμπράξεων μεταξύ των επιχειρήσεων της Ένωσης και παγκόσμιων ακαδημαϊκών εταιρών ⁽³⁸⁾.
- στ) την ενθάρρυνση της ανοικτής και αποτελεσματικής επικοινωνίας και τη διασφάλιση της κατανόησης της ορολογίας που χρησιμοποιούν οι διάφοροι φορείς·
- ζ) τον εντοπισμό και τη χρήση καθιερωμένων, επαγγελματικά διαχειριζόμενων ψηφιακών πλατφορμών ή εταιρειών μεσιτείας (με επιλογές αναζήτησης, φίλτρα, ειδοποιήσεις κ.λπ.) που:
 - i) διασφαλίζουν την ανάπτυξη επαφών μεταξύ της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας, καθώς και με άλλα ενδιαφερόμενα μέρη, όπως ιδιώτες και δημόσιες αρχές·
 - ii) διερευνούν ευκαιρίες συνδημιουργίας·
 - iii) ευθυγραμμίζουν διαδραστικά τους σκοπούς και τους στόχους·
- η) τη δημιουργία εσωτερικών γραφείων συνδέσμου με τα απαραίτητα μέσα και πόρους που θα λειτουργούν ως σημεία επαφής για τη συνδημιουργία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας, τα οποία θα παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις ευκαιρίες και θα εξασφαλίζουν ομαλές σχέσεις με τους εταίρους·
- θ) την προώθηση της μακροπρόθεσμης και βιώσιμης συμμετοχής μετά την ολοκλήρωση του έργου και την προώθηση της συνέχισης των σχέσεων και συμπράξεων μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας.

3. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΥΝΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΗ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΓΝΩΣΗΣ

3.1. Προϋποθέσεις για επιτυχείς συμπράξεις

3.1.1. Συνιστάται να αναπτυχθεί ένα κοινό πλαίσιο σύμπραξης μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας με σκοπό την αποτελεσματική αξιοποίηση της γνώσης με τους εξής τρόπους:

- α) συμφωνία επί ενός κοινού οράματος, σκοπών, προσδοκιών και στόχων που οδηγούν σε υψηλό επίπεδο συμμετοχής και μακροπρόθεσμη δέσμευση, με παράλληλο σεβασμό της ακαδημαϊκής ελευθερίας και, όπου είναι εφικτό και σκόπιμο, εξέταση της συμμετοχής άλλων ενδιαφερόμενων μερών για τη δημιουργία του πλαισίου σύμπραξης·
- β) ενίσχυση της εμπιστοσύνης και της δέσμευσης μεταξύ όλων των μερών που συμμετέχουν στο πλαίσιο της σύμπραξης·
- γ) καθορισμός σαφούς και ολοκληρωμένου συμβατικού πλαισίου, δομής διακυβέρνησης, ρυθμίσεων για τη διαχείριση της σύμπραξης και διαδικασίας για την επίλυση των συγκρούσεων με την υποστήριξη νομικών εμπειρογνομόνων·
- δ) συμφωνία επί λεπτομερούς χρονοδιαγράμματος και χάρτη πορείας για τη σύμπραξη, συμπεριλαμβανομένων οροσήμων και προθεσμιών και της τακτικής επανεξέτασής τους, και εκπόνηση κοινής διατομεακής ορολογίας εργασίας μεταξύ των εταίρων·
- ε) καθορισμός ειδικών δεικτών για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της προόδου, της αξίας που δημιουργείται, του αντίκτυπου (περιβαλλοντικού, τεχνολογικού, οικονομικού, κοινωνικού, πολιτικού και υγειονομικού) και της βιωσιμότητας της σύμπραξης·
- στ) ανάπτυξη κοινής στρατηγικής διαχείρισης των περιουσιακών στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας ⁽³⁹⁾, η οποία θα περιλαμβάνει ζητήματα σχετικά με τις βασικές γνώσεις, την ανταλλαγή δεδομένων, την αξιοποίηση, την από κοινού διαχείριση και την κυριότητα της διανοητικής ιδιοκτησίας, την ανοικτή επιστήμη, τις πρακτικές ανοικτής καινοτομίας και τη συμβολή στην τυποποίηση·
- ζ) συμφωνία για ζητήματα εμπιστευτικότητας, ιδιοκτησίας των δεδομένων και ιδιωτικότητας των δεδομένων και για μια πολιτική σχετικά με τις συγκρούσεις συμφερόντων·
- η) δημιουργία σαφούς δομής για τη συνεργασία με ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό (και ειδικής ομάδας σε οργανισμούς-εταίρους, κατά περίπτωση)· οι ομάδες αυτές μπορούν να υποστηρίζονται από γραφεία μεταφοράς γνώσης και τεχνολογίας (GIT) για ακαδημαϊκούς εταίρους ή από σχετικές ενώσεις για βιομηχανικούς εταίρους·

⁽³⁷⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Γενική Διεύθυνση Έρευνας και Καινοτομίας, Tackling R&I foreign interference (Αντιμετώπιση των εξωτερικών παρεμβάσεων στον τομέα της Ε&Κ) — Έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής, Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2022.

⁽³⁸⁾ Διαθέσιμα δεδομένα στην ανάλυση επιπτώσεων RISE: Δράσεις Marie Skłodowska-Curie — Υπηρεσία Εκδόσεων της ΕΕ (europa.eu).

⁽³⁹⁾ Συνιστάται να ακολουθούνται οι κατευθυντήριες γραμμές που παρέχονται στον κώδικα ορθής πρακτικής για τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας με σκοπό την αξιοποίηση της γνώσης στον ΕΧΕ όσον αφορά τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας σε κοινές δραστηριότητες έρευνας και καινοτομίας και οι συστάσεις σχετικά με έργα που χρηματοδοτούνται κατά κύριο λόγο από δημόσιους πόρους.

- θ) προώθηση της ισότητας, της ποικιλομορφίας, της βιωσιμότητας και της συμπεριληπτικότητας, και αποφυγή προκαταλήψεων λόγω φύλου στους στόχους και στις δραστηριότητες της σύμπραξης·
- ι) ευαισθητοποίηση σχετικά με το πλαίσιο σύμπραξης και τις αξίες, τους ρόλους, τα κίνητρα και τους πόρους των εταίρων για τη διασφάλιση της σαφήνειας και της ευθυγράμμισης.

3.2. Συμμετοχή ενδιάμεσων φορέων ⁽⁴⁰⁾

3.2.1. Συνιστάται να ενισχυθεί ο ρόλος των ενδιάμεσων φορέων με σκοπό την ενθάρρυνση και τη διαχείριση της βιώσιμης μακροπρόθεσμης συνδημιουργίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας με τους εξής τρόπους:

- α) αποκόμιση οφελών από τη στήριξη διαφόρων ειδών ενδιάμεσων φορέων, συμπεριλαμβανομένων των επαγγελματιών του τομέα μεταφοράς γνώσης και τεχνολογίας και των διαχειριστών συμβάσεων που επιβλέπουν τις επίσημες συναλλαγές εντός του οργανισμού (όπως θέματα που σχετίζονται με τη διαχείριση των περιουσιακών στοιχείων διανοητικής ιδιοκτησίας)· στους ενδιάμεσους φορείς μπορούν επίσης να περιλαμβάνονται εταιρικοί και άλλοι επαγγελματίες διαμεσολαβητές (όπως βιομηχανικός τομέας ή επιστημονικές ενώσεις) που βοηθούν στον διάλογο και στην κατανόηση των εργασιακών σχέσεων ή οργανισμοί που εποπτεύουν χώρους συνδημιουργίας πολλών ενδιαφερόμενων μερών (όπως δοκιμαστήρια, κλίνες δοκιμών, πλατφόρμες και ζωντανά εργαστήρια)·
- β) αποκόμιση οφελών από τη στήριξη των ενδιάμεσων φορέων στο πλαίσιο της σύμπραξης για τη διευκόλυνση της διαμεσολάβησης και της επικοινωνίας μεταξύ εταίρων·
- γ) συμμετοχή των ενδιάμεσων φορέων στην εκπόνηση πλαισίων σύμπραξης και συμμετοχή σε ανταγωνιστικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων σε οργανισμούς χρηματοδότησης·
- δ) συνεργασία με ενδιάμεσους φορείς για την παροχή πληροφοριών σχετικά με την υπεύθυνη καινοτομία, την παροχή κανονιστικών συμβουλών και καθοδήγησης σε θέματα στα οποία ο οργανισμός μπορεί να μη διαθέτει εμπειρογνώση (όπως η διαχείριση τεχνολογικών κινδύνων)·
- ε) παροχή επαρκών πόρων, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης και των επενδύσεων στην επαγγελματισμό των ενδιάμεσων φορέων, και αναγνώριση του καίριου ρόλου τους στα ενωσιακά, εθνικά και περιφερειακά οικοσυστήματα καινοτομίας και στην ευθυγράμμιση των πολυμερών, διατομεακών και περιφερειακών συμφερόντων στη βιομηχανία και στην ακαδημαϊκή κοινότητα·
- στ) στήριξη της συνεργασίας και της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των ενδιάμεσων φορέων που συμμετέχουν στη συνδημιουργία μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας και ενθάρρυνση του πειραματισμού με σκοπό την προσαρμογή και την αποκόμιση οφέλους από τις νέες τεχνολογίες, όπως η τεχνητή νοημοσύνη·
- ζ) ενδυνάμωση των ενδιάμεσων φορέων και επένδυση στις απαιτούμενες δεξιότητες μέσω της χρηματοδότησης επισκέψεων μελέτης και της παροχής ευκαιριών κατάρτισης σχετικά με την οικονομική και τη μη οικονομική αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και την κοινωνική επιχειρηματικότητα·
- η) ενθάρρυνση των ενδιάμεσων φορέων της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας να συνεργαστούν με περιφερειακούς φορείς χάραξης πολιτικής και περιφερειακές διοικήσεις, επενδυτές επιχειρηματικών κεφαλαίων, επιχειρηματικούς αγγέλους και επενδυτικά ταμεία για τη δημιουργία και/ή την ενίσχυση περιφερειακών κόμβων καινοτομίας και την προσέλκυση επενδύσεων.

3.3. Ενίσχυση της αξιοποίησης των αποτελεσμάτων της συνδημιουργίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας

3.3.1. Συνιστάται να προωθηθεί η αξιοποίηση των αποτελεσμάτων των δραστηριοτήτων συνδημιουργίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας με τους εξής τρόπους:

- α) συμπερίληψη, για κάθε αναμενόμενο αποτέλεσμα, κανόνων σχετικά με την κυριότητα και τον έλεγχο (συμπεριλαμβανομένης της ανοικτής πρόσβασης και της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας) και ενός σχεδίου αξιοποίησης για μεγαλύτερο αντίκτυπο· το σχέδιο αυτό θα πρέπει να καθορίζει τον ρόλο κάθε μέρους, τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για να έχει αντίκτυπο και την από κοινού αξιοποίηση, κατά περίπτωση, και όταν τα βασικά συμφέροντα των εταίρων ευθυγραμμίζονται·
- β) δημιουργία αποτελεσματικών διαύλων και εργαλείων ⁽⁴¹⁾, μεταξύ άλλων για την τυποποίηση, ώστε να διασφαλίζεται η υιοθέτηση των αποτελεσμάτων και κατάρτιση τακτικά επικαιροποιημένου καταλόγου του βασικού προσωπικού και σημείων επαφής για κάθε εταίρο όσον αφορά συγκεκριμένη συνεργασία·

⁽⁴⁰⁾ Στους ενδιάμεσους φορείς περιλαμβάνονται για παράδειγμα επαγγελματίες του τομέα μεταφοράς γνώσης και τεχνολογίας, εκκολαπτήρια επιχειρήσεων, επιστημονικά πάρκα, ενωσιακοί, εθνικοί και περιφερειακοί κόμβοι ή συνεργατικοί σχηματισμοί καινοτομίας, εμπειρογνώμονες διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμβουλοι και επαγγελματίες υποστήριξης της καινοτομίας, ομάδες επιστημονικής επικοινωνίας και συμμετοχής σε πολιτικές, οργανισμοί παροχής γνώσεων σε θέματα πολιτικής/επιστημονικών συμβουλών και επαγγελματίες του τομέα συμμετοχής των πολιτών.

⁽⁴¹⁾ Research & innovation valorisation channels and tools - Publications Office of the EU (europa.eu) [Δίαυλοι και εργαλεία αξιοποίησης της έρευνας και της καινοτομίας - Υπηρεσία Εκδόσεων της ΕΕ (europa.eu)].

- γ) ευαισθητοποίηση και αξιοποίηση των δημόσιων και ιδιωτικών καθεστώτων χρηματοδότησης, συμπεριλαμβανομένων των προγραμμάτων χρηματοδότησης πρωτοτύπων για την απόδειξη της τεχνικής σκοπιμότητας των αποτελεσμάτων έρευνας, και της ενωσιακής και εθνικής χρηματοδότησης για την ανάπτυξη·
- δ) ενθάρρυνση της χρήσης καθιερωμένων εργαλείων και υπηρεσιών που προωθούν τον εντοπισμό αποτελεσμάτων με υψηλό δυναμικό καινοτομίας και υποστηρίζουν την ανάπτυξη στρατηγικών και επιχειρηματικών σχεδίων για την υιοθέτησή τους από την κοινωνία.

3.3.2. Συνιστάται η συγκέντρωση πόρων και η συμμετοχή σε κοινές υποδομές και εγκαταστάσεις συνδημιουργίας για την ενίσχυση της συνδημιουργίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας με τους εξής τρόπους:

- α) επένδυση και συμμετοχή σε κοινές υποδομές έρευνας και τεχνολογίας ⁽⁴²⁾, καθώς και σε εγκαταστάσεις συνδημιουργίας, όπως κοινόχρηστοι χώροι εργασίας, κλίνες δοκιμών και πάρκα καινοτομίας, εγκαταστάσεις δοκιμών και πειραματισμού ⁽⁴³⁾ και πιλοτικές γραμμές ⁽⁴⁴⁾, οι οποίες μπορούν να παρέχουν επαγγελματική υποστήριξη στο προσωπικό σε τομείς όπως η ανάπτυξη επιχειρήσεων, η σύνδεση με τη βιομηχανία, η διαχείριση γραφείων μεταφοράς γνώσης και τεχνολογίας (GMIT) και η διαχείριση της χρηματοδότησης της έρευνας για τη γεφύρωση του χάσματος μεταξύ της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας·
- β) παροχή πρόσβασης σε πόρους, όπως κοινές εγκαταστάσεις, εξοπλισμός και αποθετήρια δεδομένων, για τη στήριξη κοινών δραστηριοτήτων στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας (και εξέταση σχετικών ζητημάτων εμπιστευτικότητας)·
- γ) στήριξη και συμμετοχή σε πλατφόρμες ανοικτής καινοτομίας (συμπεριλαμβανομένων ψηφιακών περιβαλλόντων και εργαλείων για τη συνδημιουργία και την ανάπτυξη επαγγελματικών επαφών μεταξύ της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας) με σκοπό την έναρξη και την ανάπτυξη έργων καινοτομίας που ξεκινούν από ιδέες καινοτομίας, βιομηχανικές προκλήσεις και ανάγκες και οριστικοποιούνται με τη δημιουργία κοινοπραξιών και ομάδων έργων καινοτομίας·
- δ) παροχή καθοδήγησης σχετικά με τις μεθόδους συνδημιουργίας, την ανοικτή καινοτομία και τις βέλτιστες πρακτικές αξιοποίησης, προσαρμοσμένες στους ειδικούς σκοπούς και στόχους της σύμπραξης· οι μέθοδοι αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν τη σχεδιαστική σκέψη, τις προσεγγίσεις με επίκεντρο τον χρήστη και τη συμμετοχική δράση.

3.4. Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων, της αξίας που δημιουργείται και του αντίκτυπου

3.4.1. Συνιστάται να αξιολογούνται τα αποτελέσματα, η αξία που δημιουργείται και ο αντίκτυπος των δραστηριοτήτων της συνδημιουργίας μεταξύ βιομηχανίας και ακαδημαϊκής κοινότητας με τους εξής τρόπους:

- α) κοινή συμφωνία σχετικά με τους κατάλληλους δείκτες μέτρησης για τις εν λόγω αξιολογήσεις και διασφάλιση ισορροπίας μεταξύ των δεικτών μέτρησης με γνώμονα τις επιχειρήσεις, την κοινωνία και την έρευνα. Αυτοί μπορεί να περιλαμβάνουν προσδιορισμένες καινοτομίες, άδειες, εμπορικά σήματα και λογισμικό, συνεισφορές σε πρότυπα και συνδημοσιεύσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Ο αντίκτυπος (όπως περιβαλλοντικός, τεχνολογικός, οικονομικός, κοινωνικός, πολιτικός αντίκτυπος και αντίκτυπος στην υγεία) θα πρέπει να αξιολογείται. Οι αρνητικές επιπτώσεις θα πρέπει να αναφέρονται και οι δεοντολογικές ανησυχίες θα πρέπει να αξιολογούνται·
- β) κοινή συμφωνία και ανάπτυξη ποιοτικών δεικτών μέτρησης για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της σύμπραξης (όπως οι επαγγελματικές σχέσεις, η εμπιστοσύνη που αναπτύσσεται και η ανταλλαγή γνώσεων), για παράδειγμα με τη χρήση στοχευμένων ερευνών και τακτικών γύρων ανατροφοδότησης·
- γ) χρήση περιπτώσεων μελετών για την αξιολόγηση του κοινωνικού αντίκτυπου και της αξίας που δημιουργείται, ιδίως για έργα που χρηματοδοτούνται κυρίως από δημόσιους πόρους, και δημοσιοποίηση των εν λόγω περιπτώσεων μελετών·
- δ) επανεξέταση των μετρήσεων και των δεικτών με την πάροδο του χρόνου και παρακολούθηση του μακροπρόθεσμου αντίκτυπου της σύμπραξης όσον αφορά τη συνέπεια, τη βιωσιμότητα, τη δυνατότητα κλιμάκωσης και τη δυνατότητα επαναχρησιμοποίησης·
- ε) εξασφάλιση δικαίου και ισότιμου επιμερισμού της αξίας που παράγεται από δραστηριότητες συνδημιουργίας μεταξύ της βιομηχανίας και της ακαδημαϊκής κοινότητας με βάση τον αντίκτυπο που δημιουργούν οι εν λόγω δραστηριότητες·
- στ) διασφάλιση ότι όλα τα εμπλεκόμενα μέρη λαμβάνουν υπόψη την αξία και τον αντίκτυπο που δημιουργεί η σύμπραξη κατά την ανάπτυξη μελλοντικών δραστηριοτήτων και συμπράξεων.

⁽⁴²⁾ Για τη δημιουργία υποδομών έρευνας ή τεχνολογίας, βλέπε την ανακοίνωση της Επιτροπής «Πλαίσιο σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την έρευνα και ανάπτυξη και την καινοτομία» (ΕΕ C 414 της 28.10.2022, σ. 1).

⁽⁴³⁾ Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη».

⁽⁴⁴⁾ Πρωτοβουλία «Μικροκυκλώματα για την Ευρώπη».

Βρυξέλλες, 1η Μαρτίου 2024.

Για την Επιτροπή
Ilana IVANOVA
Μέλος της Επιτροπής
